

DE OPINIE VAN HANZO VAN BEUSEKOM

**'Risico's horen bij het leven.
Ze zijn goed voor je.'**

"Er zijn best veel risico's waarover we ons zorgen maken", zegt bestuurslid Hanzo van Beusekom van de AFM. "Maar als je er naar één vraagt die direct onder ons toezicht valt, dan noem ik alles rondom cryptovaluta." Een gesprek over onder meer risico als persoonlijkheid, risicoperceptie en eigen verantwoordelijkheid. En over een jongetje dat zelfstandig door Haarlem reed. "Het halve schoolplein vond ons volstrekt idioot."

"Risico is een ongelooflijk ingewikkeld concept dat je vanuit allerlei kanten kunt bekijken", begint Hanzo van Beusekom, als de Teams-verbinding tot stand is gekomen. Heldere, vriendelijke blik, open mind, niet om een bon mot verlegen. "Wat beschouw je bijvoorbeeld als een risico? Een actuaaris gebruikt waarschijnlijk een financieel georiënteerde definitie: standaarddeviatie, zowel omhoog als omlaag. Maar het antwoord dat veel mensen gebruiken is: dingen die negatief zijn, naar beneden afwijken.

Een van de grondleggers van het moderne toezicht, Malcolm Sparrow, zei dat je risico's kunt zien als psychologische persoonlijkheden met een specifiek karakter. Sommige karakters kun je wat makkelijker uitstaan dan andere. Ze zijn ook niet zo makkelijk weg te krijgen. Dus geloof er niet in dat je in een risicoloze maatschappij kunt leven of zou moeten leven. Risico's horen bij het leven. Ze zijn goed voor je."

Gevraagd naar een voorbeeld: "Ik heb mijn kinderen op jonge leeftijd zelfstandig door de stad – destijds Haarlem – leren fietsen. Het halve schoolplein vond ons volstrekt idioot. Maar het was belangrijk voor hen om dat risico te nemen. De meeste kinderen werden met de auto naar school gebracht. Maar daarmee leer je zes- tot tienjarigen niet adequaat om te gaan met verkeersrisico's.

Wat is op de langere termijn het risicovollere traject? Mijn stelling: dat weet ik niet. Waarschijnlijk is het verstandig om mensen te laten omgaan met beheersbare risico's. Is dat een riskante strategie? Ja! Mijn zoon Casper heeft het overleefd en is ondertussen 21 jaar en 2.03 meter lang. Maar als hij platgereden was door een rechts afslaande vrachtwagen, hadden we een heel ander gesprek gevoerd.

HELM

Je moet dus afwegen welke karakters van risico je acceptabel vindt en welke niet. Dat psychologische aspect maakt het vak van risicoreductie en toezichthouder ingewikkeld. Nog een voorbeeld. Waarschijnlijk als enige op een gewone stadsfiets draag ik een helm als ik door Amsterdam rijd. Het verkeer is hier namelijk een gekkenhuis. Ik ben geswicht nadat ik enkele ongelukken heb gezien. (lachend) Ik heb niet zo heel veel waar ik aan hecht, maar wél aan mijn hoofd. Een mooie metafoor die aangeeft dat je blijkbare bepaalde risico's wel en niet accepteert."

**HANZO VAN BEUSEKOM:
"ZIEN, BEGRIJPEN EN
AANPAKKEN."**

Hanzo van Beusekom (1972) is sinds 1 juni 2018 bestuurslid van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Hij is verantwoordelijk voor het toezicht op kapitaalmarkten en accountancy, voor het programma data gedreven toezicht en de implementatie van MiCAR, het eerste Europese wetgevingspakket voor het reguleren van crypto's en daaraan gerelateerde diensten. Van Beusekom is lid van de Raad van Bestuur van IOSCO, verantwoordelijk voor wereldwijde standaardisering van effectenmarkten. Verder is hij plaatsvervangend bestuurslid bij ESMA, de Europese Autoriteit voor effecten en markten.

Van Beusekom was van 2011 tot 30 mei 2018 partner bij een strategisch adviesbureau dat zich specialiseert in het versterken van toezicht. Hij ondersteunde meer dan twintig toezichthoudende organisaties in binnen- en buitenland. Van 2003 tot 2010 werkte Van Beusekom al bij de AFM. Hij bekleedde er leidinggevende posities op het gebied van toezicht op grote financiële ondernemingen. Voordien was hij strategieconsultant bij The Boston Consulting Group. Van Beusekom studeerde economie in Amsterdam. Hij behaalde een MBA aan INSEAD in Fontainebleau.

Hoe ziet u de functie als toezichthouder eigenlijk?
"Een toezichthouder zit heel mooi op het grensvlak van publieke en private belangen. Een botsing die veel interessanter is dan het eerste gedeelte van mijn carrière, waarin ik me richtte op aandeelhouderswaarde en het groter maken van grote bedrijven."

Een toezichthoudershart betekent dat je bereid en in staat bent complexe zaken vanuit verschillende invalshoeken te bekijken. Vervolgens moet je het scherp kunnen beoordelen én kunnen optreden."

Het van alle kanten bekijken, leidt vaak tot twijfel, hetgeen haaks staat op de twee andere eigenschappen.
"Ja, leuk hè?! Het is een wat paradoxaal vak. Uiteindelijk moet je ervoor zorgen dat de maatschappij, waarvan je mensen, middelen en autoriteit hebt gekregen om problemen aan te pakken, er beter van wordt."

Hij vervolgt: "Dat geldt niet voor alle risico's. Van een aantal heeft de maatschappij gezegd dat ze dermate groot en technisch ingewikkeld zijn dat je niet mag verwachten dat de individuele mens die draagt. Daar hebben we anderen voor nodig, zoals toezichthouders. Zij moeten ervoor zorgen dat de risico's in redelijke mate gecontroleerd en beheerst blijven."

Wat is het risico waar u de afgelopen tijd wakker van hebt gelegen?
"Er zijn best veel risico's waarover we ons zorgen maken. Maar één, direct onder het toezicht van de AFM, is alles rondom cryptovaluta, met daaronder een onderliggende infrastructuur, inclusief assetmanagers, handelsplatformen en derivaten. Een parallelle financiële sector, vaak gevestigd in het buitenland, waarin niets was gereguleerd. Nul komma nul. Sterker, het is ontworpen om niet gereguleerd te zijn."

Bij de start van de bitcoin in 2010 besloten overheden wereldwijd deze cryptowereld niet te reguleren in de hypothese dat deze weer zou verdwijnen na vijf tot tien jaar. Er ligt immers geen intrinsieke waarde onder en we zien weinig nut. Waarschijnlijk stort het met donderend geraas in mekaar.

Maar de cryptowereld is niet weggegaan. Ze is wel heel volatiel, met alle risico's van dien. Daarom gaan we deze in toenemende mate toch reguleren. Zo gaat MiCAR in Europa handelsplatformen, assetmanagers en uitgevers van tokens verplichten om vergunningen aan te vragen. Maar dat betekent geenszins dat het risico van cryptovaluta verdwijnt. Na hoog risicovol ongereguleerd krijg je nu hoog risicovol gereguleerd, want de hele onderliggende wereld verandert nauwelijks. Op termijn wordt het wel een beetje veiliger omdat vergunningen nodig zijn en partijen aan meer waarborgen moeten voldoen.

Ook hier heb je weer de risicoperceptie, zoals fietsen met of zonder helm. Mensen kunnen denken dat regulering de sector veel minder risicovol maakt. Dat lijkt me extra riskant."

Eigenlijk is dus het risico toegenomen door die regulering.
"Die gaat me één stap te ver. Want ik denk dat we wel wat kunnen doen. We gaan in elk geval proberen om de cowboys te verwijderen. Maar ik snap je punt. We zijn overigens niet de enige toezichthouder. Als je een vergunning hebt gekregen in een van de 27 EU-landen, dan mag je je diensten in geheel Europa aanbieden."

FINFLUENCERS ZIJN AL ZO OUD ALS HET BEGIN VAN DE BEURS IN 1605

En als het mis gaat, krijgt de AFM de schuld of moet de overheid het oplossen.
"De AFM waarschuwt al jaren voor crypto. Je bent zelf verantwoordelijk voor de risico's. Zorg ervoor dat je speculeert met geld dat je kunt missen. Er is geen toezicht op de deelnemende partijen, zoals we dat wél hebben op vermogensbeheerders. Enzovoorts."

Tot nu toe begrijpen de meeste mensen dat wel. Ergens tussen de één en twee miljoen mensen heeft wel eens iets gedaan met crypto, met kleine bedragen. 80% zit onder de duizend euro. En deelnemers hebben een hoge perceptie van risico."

Als je het breder trekt, zie je een algemene tendens dat als iets fout afloopt, de mensen verwachten dat de overheid wel bijspringt.
"De vraag is welk risico je zelf moet dragen en welk risico je mag of moet overdragen aan anderen. Voor actuarissen krijg je hier allerlei moral hazard issues als je te veel risico's overdraagt."

Na mijn eerste periode bij de AFM, ben ik zpp'er en ondernemer geweest. Ineens ben je dan niet meer omringd door allerlei diensten en verzekeringen, zoals voor ziekte en werkloosheid. Al die risico's moest ik toen zelf afwegen. Dat houdt je scherp en wakker. Je gaat op een andere manier kijken naar welke risico's je neemt en welke niet."

Die balans verschuift in Nederland wel heel regelmatig naar de risicovrije maatschappij. Heel veel risico's worden naar instituten afgeschoven. Maar het is verstandiger om jezelf te trainen in het dragen van acceptabele risico's. Ja, je mag verwachten dat de AFM met haar mensen, kennis, middelen en autoriteit haar uiterste best doet. Maar we zitten niet naast je als je met je financieel adviseur praat of kiest voor een rekening bij een cryptoplatform."

NA HOOG RISICOVOL ONGEREGULEERD KRIJG JE NU HOOG RISICOVOL GEREGULEERD

Waar bestaat het werk van de AFM uit in dit verband?
"Aan de consumentenkant heeft de AFM twee poten. De eerste richt zich op de transparantie van financiële producten. We moeten ervoor zorgen dat je inzicht krijgt in hoe bijvoorbeeld een beleggingsverzekering of teakhoutfonds in elkaar zit. Wat zijn de kosten en de risico's? Hierdoor wordt de consument in staat gesteld zelf de puzzel te leggen of een product bij hem past. 'Hé, dat is raar. Alle risico ligt bij mij en alle rendement bij de aanbieder. Dat gaan we niet doen.'"

Echter, de helft tot twee derde van de mensen is niet in staat om deze puzzel te leggen en de analyse te maken, ook omdat het vaak om behoorlijk complexe producten gaat. Daar is de tweede poot van de AFM voor: de zorgplicht. Aanbieders zijn wettelijk verplicht zich te verplaatsen in jouw positie. Ze moeten in jouw belang handelen en nadenken of hun product geschikt is voor jou. Pas als het antwoord in voldoende mate 'ja' is, mogen ze dit product aan jou verkopen. De AFM houdt daar scherp toezicht op.

Dat laat onverlet dat je aan het eind van de dag zelf ook een verantwoordelijkheid hebt. Heb je voldoende gedaan om die transparantie te begrijpen binnen je mogelijkheden? Heb je naar het advies geluisterd? Op onze beurt zorgen wij ervoor dat die adviseur voldoende in het klantbelang handelt."

Op de socials dient zich een nieuwe groep 'adviseurs' aan: de finfluencer. Ook een nieuw risico?
"Finfluencers zijn al zo oud als het begin van de beurs in 1605, op de Oude Brug in Amsterdam. 'Je moet niet aandelen hebben van de VOC maar van de WIC.' Maar denk ook aan beleggingsclubjes, zoals Pecunia non olet (Geld stinkt niet, red.) of met een andere stichtelijke naam, waar vermogensadviseurs aanraadden om bepaalde aandelen te kopen of te verkopen. De mensen hebben behoefte aan tips over hoe ze vermogen kunnen opbouwen en rijk kunnen worden. Finfluencers vormen de volgende generatie die vertelt hoe dat kan."

Daar zitten goede en slechte kanten aan. Langdurig en gestructureerd vermogen opbouwen is prima en moet je stimuleren. Maar als een kip zonder kop achter de laatste hitjes aanlopen, is waarschijnlijk niet zo verstandig omdat je veel kosten genereert en daarmee je rendement naar beneden haalt."

DE AFM WAARSCHUWT AL JAREN VOOR CRYPTO

Finfluencers hebben wel een enorm bereik. Met mogelijk omvangrijke gevolgen.
"Dat geldt voor alle vormen van beïnvloeding. En op RTL Z roepen analisten ook allerlei dingen over de markt. Dat mag. Wij hebben daar wél een aantal regels voor, zoals een provisieverbod. Aanbieders van financiële producten mogen je niet betalen. En je mag niet zonder vergunning adviseren over een financieel product. Met name bij het eerste gaat het wel eens mis. We zijn dan ook op allerlei plekken aan het duwen om dat provisiegedrag uit de markt te krijgen."

Onder uw verantwoordelijkheid valt expliciet data gedreven toezicht.
"Wij staan voor duurzaam financieel welzijn en transparante kapitaalmarkten. Alles wat daar afbreuk aan doet, zien wij als risico."

Onze taak is om die risico's te beheersen: zien, begrijpen en aanpakken. Handel met voorkennis en het manipuleren van de markt is zo'n belangrijk risico. Vroeger, in de jaren zeventig en tachtig, hield iemand op de handelsvloer van Beursplein 5 toezicht op de mensen die fysiek aan het handelen waren. Tegenwoordig gaan er miljoenen transacties per dag door heel Europa. Die data krijgt de toezichthouder binnen. Deze legt daar een laag algoritmes overheen. Dan gaat er een belletje af als iets afwijkt. Zoals sterk fluctuerende volumes en de prijzen in aandeel X, zonder dat er nieuws is. Dan vragen we de uitgevende instelling wat er aan de hand is."

We halen ook geen mappen meer uit de kast bij banken om te controleren of sprake is van overkreditering. Vandaag de dag controleren we digitale bestanden waarin je de waarde van het krediet kunt zien en financiële gegevens van een klant, zodat je kunt berekenen of sprake is van overkreditering. Met tekstanalyse zou je zelfs kunnen kijken of er passend is geadviseerd. Kortom, veel van ons werk is data en algoritmisch gedreven."

Daar hebben we jaren aan ontwikkeld. Dat betekent ook dat je een ander type mensen in dienst krijgt. Naast juristen en economen, steeds meer datascientists. Dat betekent ook dat onze cultuur verandert. Je moet meer prototypes gaan bouwen, lanceren, proberen en stap voor stap beter maken. Dat zit niet in het DNA van de toezichthouder. Die wil eerst tot vijf cijfers achter de komma iets zeker weten voordat die ergens mee naar buiten komt. Wat wél hetzelfde blijft in die data gedreven wereld: zien, begrijpen en aanpakken." ■